

BISOI

EUROPARRA

Europako ugaztunik mehatxatuena
gure ibaietan bizi da.

IKASTETXEA:

IZENA:

MAILA ETA ADINA:

Europar Batasuneko LIFE finantza tresnaren laguntza dauka

Europar Batasuneko LIFE finantza tresnaren laguntza dauka

Bisoi europarra (Mustela lutreola) hobeto onik zaintzeko Espainian, LIFE LUTREOLA SPAIN LIFE13NAT/ES/001171 “Ikuspegi berriak bisoi europarraren kontserbazioari buruz Espainian” proiektua martxan jarri zen 2014an, 2018ko abendura arte. Euskal Autonomia Erkidegoan, Errioxan, Aragoi eta Valentziako Erkidegoan gauzatzen ari da.

LIFE Lutreola Spain proiektuaren koordinazio lanak Tragsatec-ek egiten ditu, eta haren bazkide dira Arabako Foru Aldundia, Gipuzkoako Foru Aldundia, Bizkaiko Foru Aldundia, Gasteizko Udala, Errioxako Gobernua, Aragoiko Gobernua, Valentziako Generalitatea, Senda Viva natura parkea eta Bisoi Europarraren Elkarteak.

Onuradun koordinatzailea

Onuradun elkartuak

Kaixo! Bisoi europarra naiz. Ez nauzu ezagutuko seguru aski... baina zuk uste duzuna baino hurbilago nago zugandik... Inoiz ibili al zara hemendik hurbil dagoen ibai ingurutik? Ba, nire arrastoak ikusiko zenituen, eta ni masustaz beteriko sasi artean ezkutatuta nengoen...

Ikusten duzunez, nire muturtxo zuria da nire ezaugarririk nabarmenena.

Tira, ba ni ezagutzeko unea iritsi da. Egin jarduera hauek, eta Bisoi europarrean aditua izatea lortuko duzu.

MUSTELIDOen familiakoa naiz, eta denok ditugu ezaugarri berdinak, nahiz eta batzuk beste batzuk baino handiagoak garen...

MUSTELIDOAK

✓ 1. JARDUERA, ZER ITXURA DAUKAT?

- Zenbaki bakoitzean azalduta ageri diren bi ezaugarrietatik, idatzi espazio bakoitzean zein daukaten mustelidoek.

- 1- Belarri txikiak edo handiak
- 2- Gorputz luzanga edo lodixkoa
- 3- Isats luzea, baina gorputza baino laburragoa edo gorputza baino luzeagoa
- 4- Hanka laburrak edo luzeak
- 5- Bost behatzetako edo lau behatzetako oinak

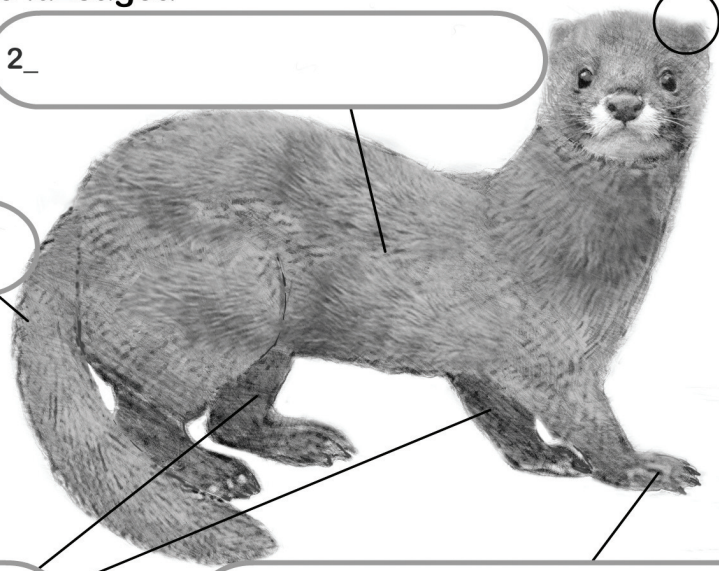
1_

2_

3_

4_

5_

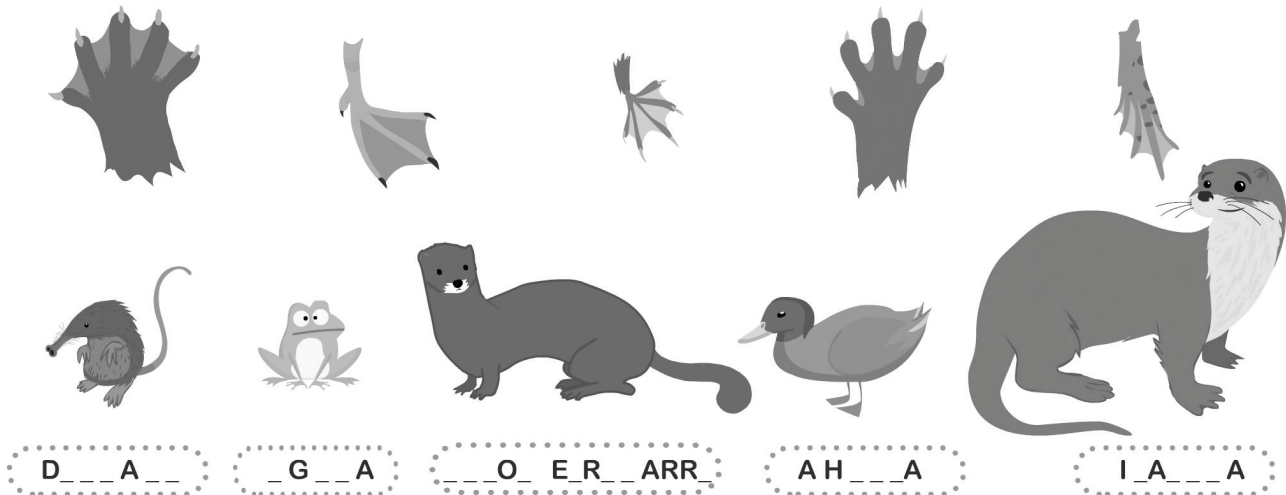

✓ 2. JARDUERA: NON BIZI NAIZ ETA ZER JATEN DUT?

Bisoi europarrak mota desberdinetako ur inguruneetan bizi dira: ibaiak, errekek, urmaelak, etab. Ibai ertz zabalak eta landaredia ugarikoak (batez ere zuhaixkak, babestu ahal izateko) maite ditu.

Ugaztun erdiakuatikoa da; hortaz, ibai ertzetatik ibiltzeaz gain, igeri egin dezake, inolako arazorik gabe. Ibai ertzeko animalia askok mintzak dauzkate behatzen artean (behatz arteko mintza), eta horrek hobeto igeri egiten laguntzen die.

- Badakizu lotzen hanka bakoitza bere bikotearekin?
Idatzi, baldin badakizu, irudian ageri den animaliaren izena

- Lotu animalia bakoitza bere ohiko dieta osatzen duten elikagaiekin.

IGARABA

BISOI EUROPARRA

MARTÍN ARRANTZALEA

KOARTZA

KASTOREA

ARRAINA

ZUHAITZA

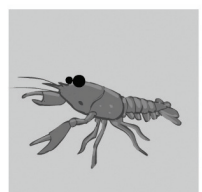
IGELA

SAGUA

KARRAMARRO

✓ 3. JARDUERA: ARRISKUAN!

Bisoi europarra da Europako ugaztun mehatxatuena. Jakiteko non aurkitu genezakeen lehen, non uste den dagoela orain, eta non daukagun hura izateko zortea (oraindik).

- Koloreztatu ondoko mapa hau, zenbaki bakoitzak adierazten duen koloreen arabera

1. Berde iluna: non dagoen.
Espainia, Frantzia, Hiiumaako uhartea, Errumania eta Ukraina.
2. Gorria: Non egon daitekeen.
Errusia
3. Horia: Galdua

GALDU azken finean betiko DESAGERTU esan nahi du. Hortaz, entzuten dugunean espezie bat (animalia edo landarea) GALTZEKO ARRISKUAN dagoela, esan nahi du betiko desagertu daitekeela, ez badugu ezer egiten hori saihesteko. Ba, bisoi europarra GALTZEKO ARRISKU BIZIAN dago. Baina, hartaz gain, badira animalia asko mehatxatuak daudenak...

- Badakizu haietariko bakoitzaren izena eta zein kontinentetan dauden?

M_NDI_O G_R_LA

P_N_A H_T_A

O_A__UT_N_

MA_A_SYA_O TI_R_A

H_R_Z Z_RI_

- Badakizu Espainian zer espezie dagoen mehatxatua edo galtzeko arriskuan?

U _ A _ Z _

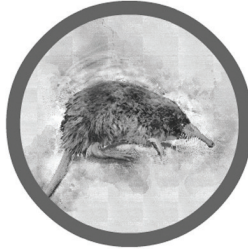
H _ R _ Z A _ R _ A

Z_K_I_A B_LT_A

B_S_I _UR_PA_ _ A

DE_M_N IB_R_A_ _ A

_A_A_O_Z IB_R_A_ _ A

✓ 4. JARDUERA: ZERGATIK GARA HAIN GUTXI?

Arrazoi askorengatik dago bisoi europarra galtzeko arriskuan, eta errudun bat baino ez dago: gizakia.

- Ondoren, irudi desberdinak ageri dira adierazten dutenak zerk eraman duen bisoi europarra egoera larri horretara. Idatzi behean zer uste duzun esan nahi dutela.

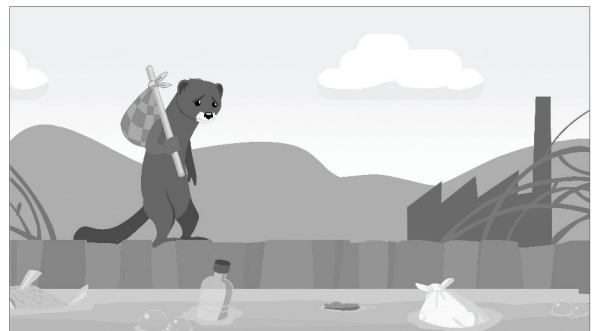
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

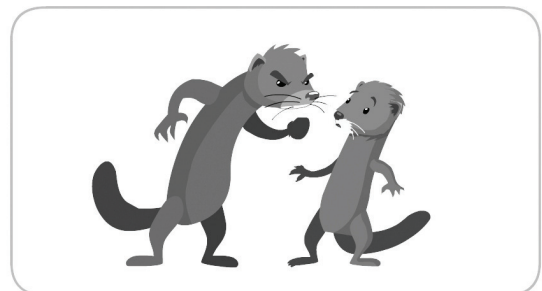
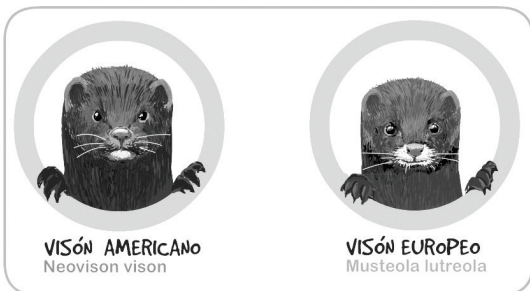
.....

.....

.....

Baina, orain, haren mehatxu nagusia bisoi amerikarra da. Europara ekarri zen abeltegietar, hazi eta haien larrua erabiltzeko berokitarako. Nahita utzi diote ihes egiten eta nahita utzi da aske, eta ihesaldi eta aske uzte horiek masiboak izan dira. Horiek horrela, orain erabat egokitu da ibai ertzetako basoetara, eta bisoi europar batekin topo egiten duenean, aurre egiten dio

- Adierazi eta idatzi dezakezu zer alde dagoen bisoi europarraren eta bisoi amerikarraren artean?

.....

.....

.....

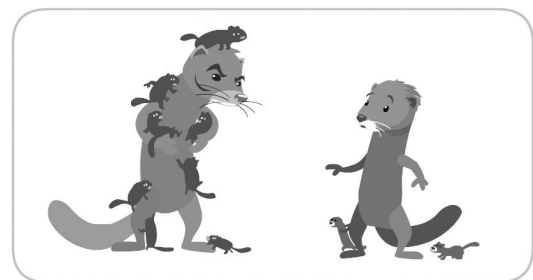
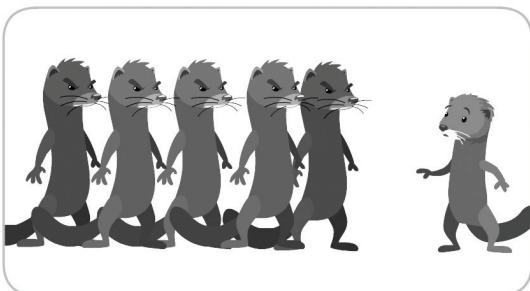
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

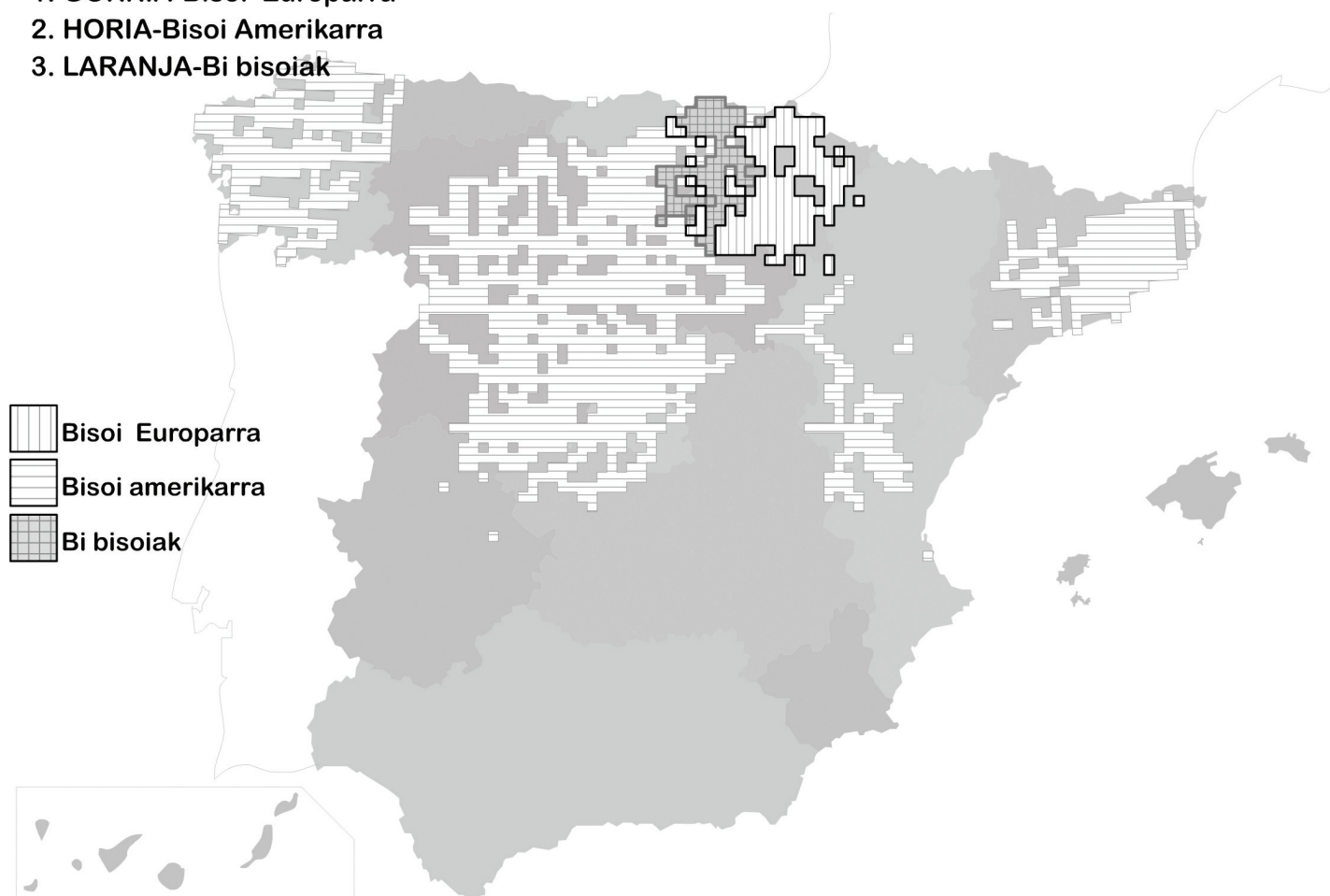
.....

.....

- **Eta Espainian non dago bisoi europarra eta non bisoi amerikarra?**
Koloreztatu ondoko mapa hau.

1. GORRIA-Bisoi Europarra
2. HORIA-Bisoi Amerikarra
3. LARANJA-Bi bisoiak

✓ 5. JARDUERA: NOLA LAGUNTZEN ARI ZAIZKIT?

Europako laguntzarekin, LIFE LUTREOLA SPAIN proiektua (Lutreola nire abizena da... nire izen zientifikoa *Mustela Lutreola* delako) Espainian dudana egoera hobetzen ari da, han baitago nire azken populazioetatik bat.

Jakin nahi duzu nola ari zaizkidan laguntzen?

● Idatzi bineta bakoitzaren azpian behean azaltzen den jarduera.

- Jakitea zer populazio daukan bisoi europarrak naturan
- Bisoi amerikarra plataforma flotagarriekin harrapatzea
- Erakusketak, hitzaldiak eta abar egitea, jendeak bisoi europarra ezagutu dezan.
- Bisoi europarraren habitata berreskuratzea, landareak landatzearen bidez.
- Bisoi europarrak askatzea naturan
- Bisoi europarra gatibutzan haztea

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....